

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 16. De multiplici voti diuisione,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

solum quando voti materia spectat ad religionem; vt quādo votum fit de fundendis precibus, aut de sacrificando: sed etiam quando ea pertinet ad alias virtutes: vt ad charitatem, aut ad abstinentiam: quia vouere aliquid eiusmodi, non est actus elicitus ab alia virtute, quam à religione, iuxta communem sententiam, vt meminit Suarez in citato lib. 1. cap. 15. in quo late differit de eadem re.

213. Ne tamen hinc colligas non esse vera vota, quæ sunt Sanctis: quoniam recte dici potest, talia vota fieri Deo, quatenus ipse est in Sanctis, & ad ipsius honorem pertinent obsequia, quæ Sanctis ipsis deferuntur, tanquam iis qui sunt per ipsum sancti, & in quibus honoratur pie, sicut & laudatur, iuxta illud Psal. vitimi, Laudate Dominum in Sanctis eius. De qua re Caietanus ad citatum D. Thomæ articulum 7. veru, in responsione ad 3. & Sotus in sine cit. art. tertij, a latius Suarez in sequenti cap. 16. Declaratur autem exemplo iuramentorum factorum per creaturas. Ea enim de felicitate vereque iuramenta censenda sunt, per tradita in appendice ad præcedens cap. 2. si intelligantur fieri resp. ad verum Deum; sicut intelliguntur dum sūt à Christianis. Pari ergo ratione licita vereque vota esse possunt ea, quibus Deo vouetur in suis Sanctis. Sicut ergo cum Sanctos oramus, Deum principaliter oramus, etiam si proxime & immediate oremus Sanctos ipsos: ita etiam quando vouemus Sanctis: principaliter, *est mediate*, vouemus Deo, à quo speramus nos impetraturos per Sanctorum intercessionem, quod petimus: vt ex eo patet, quod vota Sanctis fiunt, etiam ad aliquid impetrandum, quod non nisi à Deo haberi potest.

214. Circa vltimam definitionis particulam, *de bono*, declarantem quanam debeat esse voti materia, nempe bonum (de quo postea ex instituto) tantum illud hic obiter monendum est in vniuersum, voti materiam esse tale bonum cuius oppositum non sit melius, & gratius Deo; quodque bonum sit; tum absolute, tum per comparationem ad suum oppositū: prout plenius declarabitur in seq. cap. 18.

CAPVT XVI.

De multiplici voti diuisione.

SUMMARIUM.

- 215 Voti diuisio in deliberatum & indeliberatum.
 216 Metus proueniens ex causis naturalibus non obstat, quin votum ex eo factum sit validum.
 217 Necitem si proueniat ab homine, sed sit incussus iuste, aut ob aliam causam, quam ad extorquendum id ipsum votum.
 218 Per metum incussum iniuste ac directe ad extorquendum votum, ipsum redditur inualidum.
 219 Modi quibus contingit votum esse illicitum tanquam sultū.
 220 Modi alii quibus contingit illicitum esse, tanquam infidele.
 221 Modi quibus contingit votum esse inualidum.
 222 Quatuor casus in quibus malus finis non obstat, quin votum sit validum.
 223 Diuisio voti in absolutum & conditionatum, & quo modo accipiendum sit, quod conditio in hoc, suspendat obligationē.
 224 Diuisio voti in morale & poenale: & diuersi huiusmodi differentia.
 225 Diuisio in solemne & simplex, & in quo consistat vtriusque differentia.
 226 Diuisio in publicum & priuatum: & alia in personale, reale, & mixtum.
 227 Triplex differentia inter votum personale & reale.
 228 Notandum de voto mixto.
 229 Diuisio voti in affirmatiuum & negatiuum.

MVLTA ac variae voti diuisiones assignantur, vt videre est apud Paludanum in 4. distinct. 38. quæst. 2. Illas persequitur Suarez in tract. 6. De religione, lib. 1. cap. vltimo.

Prima diuisio, voti in deliberatum & indeliberatum.

215. **V**otum deliberatum dicitur, quod factum est cum antecedente deliberatione saltem virtuali. Indeliberatum vero, quod sine deliberatione antecedente est

factum. Quod quidem est votum solo nomine: cum ex dictis in precedenti cap. ad rationem voti requiratur vt sit promissio deliberata: adde & facta animo promittendi seque obligandi: vnde intelligitur solo quoque nomine votum esse, sine tali animo factum: ita vt merito non verum sed fictum tantummodo votum censatur. Quæ hic noranda videntur de deliberatione ad voti validitatem requisita tradentur in sequenti cap. 19. sect. 2.

Secunda diuisio voti in spontaneum, & in extortum metu.

Spontaneum votum dicitur, quod libere omnino fit, soloque pietatis intuitu. Extortum autem metu, dicitur quod non fieret nisi metus vrgeret. De quo pro praxi notanda sunt aliquot documenta.

Primum est, quod Suarez in memorato lib. 1. cap. 7. nu. 3. & aliquot sequentibus tractat. Validum esse votum factum quocumque metu proueniente ex causis naturalibus: vt factum in naufragio aut alio mortis periculo, aut in aliqua magna tribulatione ad obtinendam diuinam liberationem ab ea. Istud deducitur, ex cap. Sicut primo & secundo, De regularibus. Idem etiam, habetur ex timoratorum vsu in Ecclesia. Et probatur ratione: quia sic vouens libere vouet: quandoquidem metus nō tollit libertatem simpliciter. Etsi enim coniunctam habeat displicentiam, qua metuens nollet facere quod facit, si id possit absque eo incommodo quod timeret: non impedit tamen, quin sit libertas sufficiens ad vouendum, cum sit sufficiens ad peccandum mortaliter: iuxta cap. Merito. 15. quæst. 1. vbi ratio redditur; quod peccata per metum commissa, sint peccata volentium, quoniam sic peccans, licet alias peccare nollet, quia peccatum simpliciter, ac secundum se spectatum illi displicet, nihilominus tamen hic & nunc, libere vult peccatum, tanquam medium vitæ, ad vitandum malum quod meruit. Voluntas autem quæ sufficit ad hominem obligandum diabolo, sufficit etiam ad obligandum Deo, prout habitum est in præced. nu. 206. Nec obstat cap. Gonsalduus 17. quæst. 2. in quo Presbyter qui infirmitate & feruore passionis, se monachum fore promisit, declaratur non esse per eum actum factus Religiosus. Non obstat inquam, quia Pontifex suam illam declarationem fundat non in eo quod talis promissio facta sit metu mortis: sed in eo quod canonica institutione interdictum sit, monachum fieri se proferri, ante annum probationis. Videndus est Suarez ibid. num. 7.

Secundum est, Si metus ex quo fit votum, iuste irrogatus sit, non irritat illud: vt si maritus deprehensus in adulterio minetur se curaturum in iudicio illius castigationem, nisi religionis ingressum voteat; aut si reo mortis, potestas fiat redimendi illius supplicij, si voueat se in vxorem accepturum puellam quæ se offert, validum erit votum. Istud tractans Leon. Lessius De iust. & iure lib. 2. cap. 40. num. 10. confirmat hac ratione: quod quando metus iuste irrogatur ob crimen, non tam censetur inferri ab extrinseco, quam ab intrinseco: nimirum à propria voluntate, qua commissum est delictum: atque is qui votum proponit, potius auferat quam inferat metum: vt prope ostendens ei viam mali euadendi. Iam id quod ex propria voluntate oritur, non censetur moraliter voluntati repugnare: ideo enim ex communi sententia, talis metus non rescindit ciuiles contractus, qui libertatem requirunt perinde ac votum.

Tertium est, quod consequenter habet Lessius ac etiam Suarez in seq. num. 8. metum iniuriosum non irritare votum ex eo factum, si is ob aliam causam incussus sit, quam ad istud extorquendum: vt si quis metuens hostem persequentem ipsum iniuste, voueat ingressum religionis, vt Deus illum seruet: vel apud Turcas seruituti iniuste addictus, idem voueat, vt Deus ipsum liberet. Ratio vero est, quod metus tunc non sit directe causa voti, sed solum occasio: qua quis voto vtitur tanquam medio ad depellendum metum, alia de causa illatum.

Quartum est, Metum iniuriosum incussum directe ad extorquendum votum, irritare ipsum. Hanc esse commu-

nem sententiam indicat Nauar. in Enchir. cap. 12. num. 52. pro qua citantur aliquod iura præsertim cap. 1. De ijs qua vi. &c. Ratio vero præcipua est: quod cum nemo probus promissionem sibi tali modo factam acceptaret, aut aliquid iuris ex ea præterderet (quandoquidem vt habet regula 48 iuris in 6. locupletari nemo debet cum alterius iniuria) alienum est à ratione existimare, quod Deus acceptet vorà iniuriöse extorta. Nec obstat, quod Deus ipse non inferat talem iniuriam: quia propòsita regula sic concepta est, vt interpretanda sit de iniuria, à quocumq; proueniat.

Magna autem difficultas est: An hoc habeat locum si metus sit tantum leuis: quam Suarez tractat in memorato lib. 1. cap. 7. à num. 9. pluribus authoribus in vtramque partem citatis. Partem autem negantem propugnare tanquam veriozem. Quin vero in praxi affirmantem sequi possimus, nihil obstat. Tum quia nec ipse nec alij, quos sequuntur, eam reiciunt tanquam improbabilem. Tum quia bonos habet auctores, vt patet ex ijs quos idem Suarez satis magno numero, & maiore Thomas Sanchez lib. 4. De matrimonio disput. 17. commemorant. Tum quia satis bonum habet fundamentum: nempe quod metus grauis ex eo quod sit grauis non reddat votum inualidum: quandoquidem, etiam factum metu mortis grauissimo, valet vt ex præcedenti primo notabili patet: sed ex eo, quod per iniuriam incussus sit ad extorquendum consensum vouendi. Si ergo metus leuis eodem modo incussus sit, similiter reddet votum inualidum: præsertim cum ex eo perinde ac ex graui, votum sic procedere potest, vt censeretur debuerit illius causa sine qua non: seu quæ si non interuenisset, ipsum emissum non esset. Accedit quod in dubijs licet parum minus probabilem relictâ probabiliori sequi: nisi obftet irreuerentia in vsu rerum sacrarum, vt in administratione sacramentorum: vel iniuria inferenda proximo. Nonnunquam tamen consulenda erit petitio relaxationis ad tranquillitatem conscientia illius, qui ex ea parte non habuerit quietam: præsertim eum parti neganti subscribentes sint auctores cæteris recentiores: quorum auctoritas potior est in iudicio de peccatis, si constet ipsos & doctos esse & diligentes in discutiendis difficultatibus.

Tertia voti diuisio, in licitum & illicitum.

Votum licitum illud est, quod sancte fit & absque peccato: illicitum vero quod fieri nequit absque peccato: & (iuxta verba illa ecclesiasticis cap. quinto, Duplicitè Deo infidelis & stulta promissio) potest diuidi in infidele & stultum.

De eodem vero conuenienter instituto nostro, est explicandum, quibus modis ipsum stultum, & quibus infidele esse contingat. Stultum ergo esse potest, primo ex parte finis. Nam quicumque aliquid vouet propter vatum finem, stulte ac imprudenter vouet, mortaliterq; peccat, si illud quod vouet sit mortale: venialiter vero, si tantum sit veniale. Nisi forte existimet se posse per tale votum, aliquid mali à Deo obtruncare: quod est grauissimum blasphemia peccatum: cum diuinæ bonitati repugnet vllius peccati, etiam sit tantum venialis, auctorem esse. Secundo, ex modo vouendi, vt cum quis inconsiderate, & leuiter vouet. In eo enim peccat, etsi tantum venialiter: nisi per talem inconsiderationem, quam diligentia adhibita vincere poterit, exponat se probabili periculo peccandi mortaliter.

Tertio, ex parte materia: non enim licet vouere Deo quiduis, sed id quod illi gratum est & acceptum. Ipsum autem requirit quinque conditiones, in sinu. as à D. Tho. 2. 2. qu. 88. art. 2. Prima est, vt id quod vouemus sit nobis possibile: vouendo enim aliquid nobis impossibile, vt vitare omne peccatum veniale, peccamus: idque mortaliter si ex certa scientia id faciamus: quia Deum afficimus notabili iniuria, promittentes ei mendaciter, quod nos præstare non posse scimus. Secunda est, vt illud quod vouemus sit in nostra libertate. Nam qui vouet necessarium necessitate nature, vt se moriturum, vel non volaturum, peccat saltem venialiter, per quoddam vaniloquium. Dixi ne-

cessitate nature: quia de eo quod est necessarium necessitate præcepti: vt de nunquam fornicando, rite fit votum. Tertia est, vt id quod vouemus sit utile, id est, proficit ad honorem Dei: aut certe (siquidem pro fine consequendi bonum temporale, votum licite emittitur, vt Sotus in 7. De iniuria & iure, qu. 2. art. 3. ante solutionem argumentorum, recte probat, ex voto quod fecit Iacob Genesis 28. vers. 20.) ad nostram aut proximi vtilitatem. Qui enim rem penitus inutilem vouet, peccat venialiter: imo & mortaliter: si, vt sæpe solet, ad sit superstitio. Quarta est, vt id quod vouemus sit bonum: nam vouere malum, est peccatum, aliquando mortale, aliquando veniale, prout exponetur in sequ. cap. 18. Quinta est, vt bonum quod vouemus non aduersetur meliori bono: ita vt nequeat cum eo simul consistere. Namque malum est, sibi vnam præcludere ad aliquam perfectionem maiorem. Non committitur tamen in eo peccatum, plusquam veniale, nisi fiat ex hæresi: vt quando quis vouet se ducturum uxorem: quia pertinaciter credit statum conjugatorum esse præferendum statui cælibatus.

Infidele autem esse votum potest dupliciter. Primo quidem, cum quis bene vouit, sed non implet postea quod vouit: de cuius peccato dicitur in proxime sequenti capit. Deinde vero, cum quis habet quidem propositum vouendi & promittendi, sed non habet implendi id quod vouet. Cuiusmodi infidelitas est graue peccatum, & quidem grauius, quam præcedens non seruantis votum, quod sincere fecerat: sicut grauius peccat, qui iurat illud quod non intendit facere: quam is qui iurat sincere, sed postea non facit. Immo, vt notat Nauar. in Enchir. cap. 12. nu. 38. ille bis peccat: primo quidem vouendo mendaciter: secundo vero, non implendo votum validum.

Quarta diuisio voti in validum & in inualidum.

Votum validum est, quod habet vim obligandi: & inualidum, quod nunquam habet vim obligandi: ne quidem cum sit. De hoc autem occurrunt notandi modi quibus ipsum contingit.

Primo igitur votum est inualidum ex defectu deliberationis: iuxta cap. Sicut prima, De regularibus, atq; antedicta in præced. capite.

Secundo, ex interuentu fraudis, quæ cum est tota causa voti (ita scilicet vt homo nunquam vouisset, nisi fuisset fraude circumuentus) votum ipsum est nullum: vt pote factum sine sufficienti proposito.

Tertio, ex coactione: non enim valet votum, ad quod faciendum coactus est aliquis: quia coactio tollit libertatem voluntatis, quam in voto requiri habetur ex antecedentibus: & confirmatur per illud, quod in cap. Non est, 15. q. 1. Christus dicitur eligere sibi militem voluntarium. Quatenus non modo ex coactione sed etiam ex metu, votum censeretur inualidum, satis intelligi potest ex notatis circa præcedentem diuisionem secundam, & plenius ex dicendis in seq. lib. 25. cap. 4. sect. 1.

Quarto, votum inualidum esse potest ratione personæ quæ vouet. Si enim puer vouerit antequam vsum rationis habeat, omnes consentiunt votum esse inualidum: tanquam indeliberatum scilicet. Item ex Concilio Tridentino sessione vltima cap. 15. De regularibus, votum solemne religionis factum ante 16. annum completum, sicut & factum ante absoletum annum probationis: est nullum.

Quinto, inualidum esse potest ex materia. Nam quando ex ea redditur illicitum, aliquid ex modis notatis, circa præcedentem diuisionem tertiam, redditur quoque inualidum. Vbi aduerte quando bonum, de quo fit votum est maius respectu vnius, & minus respectu alterius: si ille qui vouet respiciat maius bonum, votum esse validum: sin respiciat minus, votum esse inualidum. Exemplum est, si quis voueat se ad mortem vsque perseveraturum in religione minus perfecta. Si enim id faciat, quia putat melius esse perseverare, in tali religione, quam non perseverare, votum est validum: sed si id faciat, vt se à perfectiori religione excludat, votum est inualidum.

220.

221.

REGINAL
PRAXIS
ORP
EV

Postremo potest votum inualidum esse ex fine: quod contingit in duobus tantum casibus, ut intelligitur ex Caiet. in verbo Votum cap. 2. & ex Nauar. in Enchir. c. 12. num. 30. & 31. Prior est quando malus finis, est pars materiae: ut cum quis vouet se propter inanem gloriam daturum eleemosynam, quod est vouere peccatum: puta opus quod est vestitum circumstantia mali finis. Itaque tale votum, quod nec Deo placere, nec emitti aut impleri licite potest, merito cessatur inualidum. Posterior casus est quando malus finis, est finis non tantum vouentis, sed etiam voti: ut accidit quando votum ipsum suscipitur ea intentione, ut per illud malus finis a Deo obtineatur. Cum enim huiusmodi votum sit species quadam blasphemia, qua Deus auctor & patronus peccati constituitur, censendum est, ut omnino illicitum sit inualidum esse. Exemplum est: si quis aliquid ideo vouet, ut a Deo inuictam victoriam impetret, vel si quis in gratiarum actionem voueat, se sacrificium Deo oblaturum, aut certam eleemosynam daturum, si aliena voce portatur.

222.

Intelligitur quoque ex iisdem authoribus, quatuor dari casus, in quibus malus finis non obstat quin votum sit validum. Primus est, quando finis ipse malus, aliquid boni in se continet, & is qui vouet, cupit per votum obtinere a Deo id ipsum bonum, non autem malum finem: ut accidit vouenti aliquid Deo, ut ex concubina filium impetret, vel ut duellum suscepturus mortem euadat: vel ut furtum facturus, non capiatur.

Secundus est, quando malum quod intenditur, non apponitur voto tanquam finis illius, sed tanquam pura conditio sub qua vouetur. Sic igitur votum de re bona factum, inualidum est quidem, si vouens intendat per ipsum impetrare a Deo interfectionem inimici: valet tamen si intendat impetrare gratiam agendi poenitentiam, aut cauendi sibi postea a simili facinore, si ei contingat interficere inimicum. Ratio est, quia si adsint caetera ad votum requisita, ipsum non est censendum inualidum ob turpitudinem conditionis, non attinentis ad ipsius materiam: nec impediens quin impleri possit absque salutis dispendio: aut si attineat quidem, sed inutilis est ad votum: unde fit ut materiae eius adiecta, ipsum minime vitiet: cum ex regula 37. iuris in 6. vtile non debeat per inutile vitari. Et ita in Enchir. cap. 12. nu. 43. Nauarrus dedit, eum qui vouit Ierosolymam ire genibus flexis & ferendo ore bufonem, teneri quidem ire, non tamen genibus flexis (quod est moraliter impossibile) nec ferendo Bufonem ore: quia id turpe est, nulliusque reuerentiae erga Deum: & ideo ad votum inutile: ac proinde non obstat quin votum proficiscendi Ierosolymam sit validum.

Tertius casus est, quando finis malus, non est primarius, sed tantum secundarius, & causa solummodo motiua: ut quando quis vouet se aliquid in eleemosynam daturum pauperibus propter Deum: sed ad vouendum motus est, ut molestia aliquem afficeret.

Quartus est, quando finis principalis est quidem malus: sed non est finis voti, tanquam ipsum fiat ad talem finem a Deo impetrandum: sed tantum est finis vouentis: qui cogitat se posse voto interposito aliquid impetrare ab hominibus, ut accidit ei qui religionem vouet, quo eligatur in Abbatem. Item ei qui vouet castitatem susceptione sacri ordinis, quo beneficium Ecclesiasticum contineatur. Cuiusmodi fines extrinseci sunt voto: cum adeptio illorum non expectetur a Deo, quem solummodo votum respicit, sed ab hominibus. Quia igitur in quatuor his casibus votum fit de re bona, nec habet malum finem internum, ipsum sane censendum est obligatorium, atque adeo validum esse: quod quantumuis cum aliquo peccato emissum sit, tamen sine peccato impleri potest.

Quinta diuisio voti, in absolutum & conditionatum.

223.

Illud votum dicitur absolutum, quo quis absolute & sine conditione vouet: conditionatum vero, quod fit sub conditione. Quorum illud homo statim ac potest, implere tenetur: nisi certum tempus praefixerit: pro quo, nec ante illud, voluerit se obligare. Conditionatum vero non

tenetur implere, donec secuta sit conditio: dummodo tamen ipse non impedierit, ne ea sequeretur, quemadmodum recte notat Nauar. in Enchir. cap. 12. numero 42. & 43. Sic ager nisi secuta sanitate, non tenetur peregrinari: facto voto de suscipienda peregrinatione si sanitem recuperet.

Vbi aduerte quod de voto ipso conditionali habet Suarez in cit. lib. 19. num. 9. Conditionem in illo suspendere obligationem, non quod tale votum nullo modo obliget statim: quia id repugnat voto, de cuius essentia est ut sit promissio obligatoria sed quod obligatio illius suspendatur quoad executionem, quae est voti obiectum, quod adiectione conditionis limitatur: non item promissio, ex qua proinde obligatio statim ita nascitur, ut non sit in potestate vouentis non manere obstricti ad illam exequendam, cum impleta fuerit conditio: adeo ut ex tunc teneatur habere animum implendi illud suum votum, impleta conditione sub qua emissum fuit. Quod si conditio caderet in promissione (quia hanc suspenderet) non esset votum, ne quidem conditionatum: sed solum propositum conditionatum vouendi: ut si quis dicat: Voueo castitatem si Petro visum fuerit. Nam cum votum ista ratione suspendatur in futurum, non fit tunc, ideoque talia verba indicant tantummodo propositum conditionatum vouendi in posterum. De qua re idem Suarez in preced. numero 8.

Sexta voti diuisio in morale & poenale.

Votum morale dicitur, quod spectat ad mores, tanquam stimulus ad studium & exercitium virtutis. Poenale vero dicitur quod in poenam alicuius peccati suscipitur: aliquando quidem sub conditione, ut cum quis vouet peregrinationem si luserit aleis: aliquando vero absolute, ut cum quis vouit peregrinationem, quia commisit homicidium. Et utroque modo est verum votum, per quod vouens simpliciter consensit in obligationem subeundi talem poenam. Cum hac differentia tamen, quae patet ex antecedentibus, ut si sit posterioris modi, ad executionem statim obliget, non item si sit prioris modi: cum illius obligatio suspendatur vsque ad impletionem conditionis appositae. De eodem modo obiter nota, interdum solitarium & interdum coniunctum esse cum morali: quod pendet ex intentione vouentis: quae dicendo, Peregrinationem voueo si lusero: esse potest adstringendi se tum ad non ludendum, tum ad subeundam peregrinationis poenam si luserit. Quod notandum est procuranti eiusmodi voti dispensationem, ut Superiorem informet. Videri possunt quae Suarez habet in seq. num. 14.

Septima diuisio voti in simplex & solemne: & octaua in publicum & priuatum.

Ex vniuerso numero votorum dato solummodo censentur solemnia, votum scilicet castitatis, quod ex ecclesiae instituto in susceptione sacrorum ordinum tacite emittitur, tanquam eidem susceptioni connexum (eo enim ipso, quod voluntarie aliquid agitur, censetur pariter agi tacite illud cui connexum est) & professio in religione per Sedem Apostolicam approbata: ita enim habetur ex cap. 1. De voto & voti redemptione in sexto. In quo autem consistat differentia, per quam votum simplex a solemni separatur, magna difficultas est, scholastici instituti propria. De ea Caietanus & caeteri D. Thomae interpretes 2. 2. quasi. 88. art. 7. & Sotus in 7. De iust. & iure quasi. 2. art. 5. diuersas sententias referunt. Eam quam Sotus ipse approbando late propugnat, sequi possumus: quae statuitur per hoc comparati: quod votum simplex habeat se tanquam simplex promissio, quae a nullo sensibilibiter acceptatur. Solemne votum vero se habeat tanquam stipulatio seu pactum, in quo est non tantum promissio ex parte offerentis, sed etiam acceptatio sensibilibiter manifesta, ex parte recipientis. Votum enim solemne acceptatur ab ecclesia nomine Dei: unde semper fit in manu personae ecclesiasticae, quae loco Dei seu Ecclesiae, illud acceptat modo ac forma sensibili. Quod si ita sit: tenendum est etiam cum eodem Soto ibidem, votum simplex & solemne

differte

differre inter se specie: sicut differunt simplex promissio & stipulatio. Tenendum etiam est consequenter, quod votum solemnne transgressus, non satisfaciat obligationi integre consistendi, si dicat se transgressum esse votum castitatis, sed debeat explicare circumstantiam, quod tale votum fuerit solemnne.

226. Octava diuisio voti est, in priuatim quod priuatim fit, & in publicum quod publice. & coram multitudine. Quæ diuisio non coincidit cum præcedenti: quia non repugnat votum simplex fieri publice, & solemnne fieri priuatim, id est, præsentem solo Prælato Ecclesiastico. Aliud circa diuisionem hanc annotandum non occurrunt nisi quod votum publicum cæteris paribus magis obliget, ratione scandalii, quam priuatim.

Nota diuisio voti in personale, reale, & mixtum.

Votum personale dicitur, cuius materia est actio personæ: siue ea sit actio præceptorum, siue consiliorum, operumve supererogationis: vt votum ieiunandi, orandi, pauperum, castitatis, obedientiæ, aut ingrediendi religionem: siue etiam sit pecunia æstimabilis: vt si quis voueat manibus laborare in ædificatione templi, votum cenetur personale: quia quantumuis sit digna stipendio, adeoque pretio iusto (quo & redimi possit de consensu Prælati) spectandam est tamen potius secundum illud quod ipsa est formaliter, quam secundum illud cui æquiualeat virtute. Ita notat Suarez in seq. lib. 2. cap. 12. num. 1. Reale vero dicitur, cuius materia est res aliqua: vt votum elemosynæ, vel alterius oblationis pecuniæ in pium usum. Mixtum denique, cuius materia partim constat ex actione, partim ex re. Quod duplex est, vnum quod æque constat ex personali & reali: vt si quis voueat se oraturum in sacello Loreano, & ibi collaturum aliquot nummos aureos. Alterum vero quod principaliter est personale, & secundario ac accessorie est reale: vt votum peregrinationis. Nam peregrinatio de se est actio personæ: quam vt exerceat quis debet expendere res suas: qua ex parte tale votum est reale secundario: sicut & ratione actionis, quæ principaliter peregrinatio importat, est principaliter personale. De qua re Suarez in seq. num. 2. & 3.

227. Differunt autem in tribus votum personale & reale. Ac primo, quod personale tanquam onus impositum personæ: vouentis, non transeat ad alios ratione hereditatis, seu bonorum à vouente acceptorum. Reale vero tanquam onus impositum rebus vouentis, transeat: sicut & transeunt debita ab ipso contracta. Secundo, quod votum personale ab vno emissum, non obliget alterum: quia est actus religionis quo vouens propriam voluntatem offert Deo, ad excitandam in se deuotionem: Votum reale autem obliget, non quidem ratione actus vouendi, sed ratione rerum per votum obligatarum. Et ita hæres siue filius siue alias, ad vota realia eius qui illi relinquit hereditatem, tenetur saltem iuxta vires hereditatis. Tertio, quod is qui non potest per se implere votum personale, non teneatur implere per alium, iuxta post dicenda in sequenti num. 283. votum vero reale teneatur implere etiam per alium, sicut & soluere debita alia à se contracta: cum perinde ratione illius, ac ratione horum, habeat res suas obligatas satisfactioni.

228. Porro votum mixtum æque principaliter ex personali & reali, quatenus est personale, induit naturam voti personalis: & quatenus reale, voti realis: & ita si quis vouit ire ad S. Iacobum & ibi dare calicem, hæres tenetur eo mittere calicem, non autem eodem ire. Reale autem principaliter, sed secundario & accessorie personale, conditionem habet & proprietates voti realis: quia accessorium sequitur naturam principalis, vt habet regula 42. iuris in 6. Hincque est, quod si defunctus dum viueret vouit ædificare monasterium, & ibi religiosam vitam profiteri, quia tale votum mixtum est principaliter ex reali, & accessorie ex personali: hæres tenetur fundare monasterium: non autem ibi religiosam vitam profiteri: personale vero principaliter & accessorie reale, conditionem, & proprietates pari ratione habet realis. Et ita si quis vouit peregrinari,

hæres nec tenetur id implere, neque expensas quas facturus erat mittere ad locum pium, quo peregrinaturus erat: sicut nec si vouit religionem, tenetur eidem religioni dare bona quæ ille secum in eam laturus erat: quia talia sunt tantum accessoria. Hæc doctrina est Palud. in 4. dist. 38. qu. 3. art. 3. D. Anton. 2. part. tit. 11. cap. 2. §. 5. Sylu. Votum 2. quæst. 11. & Nauarr. in Enchir. cap. 12. nu. 36. & 57. Soti in 7. De iust. quæst. 2. art. 1. in fin. Eandem late persequitur Suarez in seq. lib. 4. cap. 11.

Postrema diuisio voti est in affirmatiuum & negatiuum.

229. Votum affirmatiuum dicitur, quod fit de agendo aliquid, vt de suscipienda peregrinatione, negatiuum vero, quod de non agendo, vt de non fornicando. Aduertenda sunt autem duo, pro iudicio nobis proposito, quæ Suarez tractat in memorato lib. 4. cap. 12. Prius est, votum negatiuum absolute factum obligare semper, ac pro semper, adeoque statim ac factum est, perpetuoque: nisi ex intentione vouentis ipsi limitetur. Huius fundamentum est: quod negatio absoluta talis naturæ sit, vt destruat omnia quæ post se inuenit. Exceptionis vero addita ratio est, quod obligatio voti, cum sit voluntaria, non extendatur ultra vouentis intentionem se obligandi. Quæ si fuerit cum limitatione ad diem à quo incipiat, vel ad certum terminum in quo desinat, aut cum certa restrictione materia: (vt cum vouit quis, se non ingressurum aliquam domum spectans talem ingressum tanquam occasionem peccandi) votum inde censetur conditionari rationem induere, ipsiusque obligatio suspendetur vsque ad diem vel terminum præfixum: eaque cessabit, si cesset materia restrictio: vt v. g. occasio peccandi ex ingressu domus.

Posterius est, votum affirmatiuum obligare statim ac fit, non tamē pro statim. Prior pars probatur, quia votum ex se est efficax causa obligationis: ideo enim dicitur quod vouere sit quidem libertatis, sed votum implere sit necessitatis. Eaque de causa statim ac emissum est, is qui emisit obligatur ad non habendum propositum contrarium obseruantia illius, & ad agendum eiusdem obseruantia impedimentum. Posterior pars vero ex eo constat, quod operatio positua requirat temporis opportunitatem, quæ non semper adest: humiliterque modo, nemo liberaliter promittendo, intendat alter obligare se ad agendum aliquid, quam vt id præstet cum primum poterit commode. In diiudicanda autem commoditate voti adimplendi, spectandum est solum, quanta in negotio, quod ex voto peragendum est, requiratur iudicio prudentium, circumstantiis inspectis. Ratione quarum venire potest, vt dilatio temporis, quæ respectu vnius, nimia non est: sit respectu alterius nimia: quia tempus, quod commodum est respectu vnius: non est semper respectu alterius, ob diuersas circumstantias personarum & negotiorum.

C A P. XVII.

De obligatione voti, & peccato quod illius transgressione committitur.

S U M M A R I U M.

- 230 Obligatio voti est sub mortali, ac illius violationem suadere peccatum est mortale.
- 231 Cuius generis sit malitia violationis voti.
- 232 Peccatum est, diutius differre voti adimplentionem, perinde ac illud non implere.
- 233 Tres casus excepti.
- 234 Differentia inter votum factum de bono supererogationis, & factum de bonoposito in præcepto.
- 235 Notanda ad iudicandum quando peccetur contra votum affirmatiuum, aut contra negatiuum.
- 236 Alia notanda ad iudicandum quando peccetur contra votum, cuius obligationi præfixus est certus terminus.
- 237 Quod ex leuitate materia transgressor voti excusari possit à mortali.